

Eén lied in drie stemmen Eén God in drie gestalten

Meditatie bij Drievuldigheidszondag

In de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest

Wat zeggen we toch als we een kruisteken maken? Met die formule bevestigen wij ons geloof in de drie-ene God. Maar wat is dat precies? Het is moeilijk onder woorden te brengen. Vele theologen hebben zich daar reeds het hoofd over gebroken, en sommigen van hen waagden er zich niet eens aan. Van Edward Schillebeeckx is geweten dat hij nooit een visie over de drie-ene God heeft willen uitwerken, omdat hij schrik had terecht te komen in eindeloze hersenspinsels die niets bijbrengen tot het concrete geloofsleven zelf.

De hamvraag op de eerste zondag na Pinksteren, de Drievuldigheidszondag, is dus: wat kunnen wij zeggen over de Drievuldigheid dat ons leven rijker maakt? Op welke manier heeft dat soort spreken te maken met ons leven, met onze zorgen, met onze allerdiepste hunkering?

Laat ons het thema zo samenvatten: God is een lied in drie stemmen. Eén God in drie gestalten.

De eerste gestalte: God veraf

Misschien ken jij ook wel momenten waarop je verbaasd bent dat je leeft, terwijl het tegenovergestelde ook mogelijk was geweest. Dat jij er bent, en dat zoveel mensen om je heen er zijn. Dat de hele wereld er is, en dat die wereld met al die mensen slechts een klein onderdeel uitmaken van dat reusachtige heelal met zijn ontelbare zonnestelsels en melkwegen. En *hoe* dat allemaal tot stand is gekomen, is een boeiende wetenschappelijke vraag, maar geen vraag van het geloof.

Een andere vraag is: *waaróm* is dat allemaal gebeurd, en waarom mogen wij er ook vandaag (even) zijn op dit kleine puntje in het heelal? Wat is de zin daarvan? Dát is een vraag van het geloof, en niet van de wetenschap.

Het geloof antwoordt hierop dat Iemand ons gewild heeft, en dat Hij dat vandaag nog altijd wil, enkel en alleen uit liefde. Iemand die wil dat wij tot volle bloei komen. Die Iemand kunnen wij niet zien. Wij kunnen er ons geen beeld van vormen. Hij valt als het ware buiten ons bereik.

Dit is de eerste gestalte van God: Hij heeft ons gewild omdat Hij ons liefheeft.

De tweede gestalte: God tussen ons

Ergens op dat kleine puntje in het heelal dat ‘aarde’ heet, werd op een onbewaakt moment een uitzonderlijke mens geboren. Vele mensen geraakten op dat ogenblik, en ook verder in de loop van de geschiedenis, gefascineerd door datgene wat Hij zei, maar nog meer door wat Hij zelf voor Zijn medemensen was. Dat gaat zover dat zij in Hem een glimp zien van die scheppende God. “Zo de vader, zo de zoon”, luidt het spreekwoord. En Jezus was zich daarvan bewust. Hij stimuleerde zelfs deze symboliek. Toen één van Zijn volgelingen hem vroeg, “Toon ons de vader”, antwoordde Hij:

“Zolang ben ik reeds onder jullie, Filippus, en gij vraagt Mij om u de Vader te tonen? Wie Mij ziet, ziet de Vader.” (Johannes 14). Met andere woorden: als wij die Vader, die liefdevolle maar verre God, van heel dichtbij willen kennen, hoeven we maar naar Jezus te kijken, en moeten we de getuigenissen over Hem in het nieuwe Testament tot ons laten doordringen.

Dit is de tweede gestalte van God: Jezus van Nazareth, een mens van vlees en bloed in ons midden. God die ons lot, onze ‘*condition humaine*’ helemaal deelt, behalve dan dat Hij in geen enkel opzicht tekortschiet (Hebreeën 2,17). En die aan Zijn eigen, gruwelijke dood niet ten onder gaat. Hij leeft, en gaat ons voor naar een nieuw leven.

(Even terzijde: dat een mens gestalte van God kan zijn, zoals in het christendom wordt beleden, is uitgesloten binnen de twee andere monotheïstische wereldreligies, het jodendom en de islam. Voor hen kan een mens hoogstens een profeet van de Allerhoogste zijn.)

De derde gestalte: God in ons

God is dus veraf (de Vader), maar tegelijk ook God tussen de mensen, als een mens van vlees en bloed (de Zoon). Daarbij voegt zich een derde gestalte.

Het kan gebeuren dat je, bij wijze van spreken, buiten je eigen centrum gaat leven. Dat je door een ondefinieerbare kracht wordt getild boven je eigen, kleine ‘ik’. Dat je geïnspireerd en gestimuleerd wordt tot een leven dat ‘meer’ is, tot een leven dat je een volheid geeft die je niet voor mogelijk hield. Dat je leven begint te draaien rond kwaliteiten als liefde, vreugde, vrede, geduld, goedheid, vriendelijkheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Dat een tedere kracht in ons werkt. Dat we daaruit zo’n diepe, zachte troost putten dat we uitgroeien boven onszelf, in liefde en volheid.

De heilige Geest: dat is God met moederlijke trekken. Zacht als een duif. Maar dan, plots, ook een laaiend vuur dat je “*be-geest-ert*”. Als je dat bij jezelf merkt, dan is dat de heilige Geest zelf die in jou werkt en leeft. Je bent dan niet meer van jezelf, maar je bent een instrument geworden in Zijn handen. Dat is dus wat de bijbel ‘de Geest’ noemt. Gods Geest leeft dan in jou (of jij leeft in Zijn Geest – wat op hetzelfde neerkomt).

God die je zo nabij is als je eigen adem ... Dat is de derde gestalte van God.

Conclusie

Drie gestalten van God: God veraf (Vader), God tussen ons (Zoon) en God in ons (Geest). Alle drie vertolken zij eigen accenten, en toch gaat het over dezelfde God. God is in zekere zin één prachtige melodie in drie stemmen. Zeg nu nog eens dat dit mysterie een saaie theologische algebra is ...

Met de woorden van Paulus besluiten wij: “De genade van onze Heer Jezus Christus, de liefde van God (de Vader) en de gemeenschap van de heilige Geest zij met ons allen” (2 Kor. 13,13)

(Frans Van Looveren)